

ISSN 0134-2266

917701341226003

Ääri

2001
Nr 10

**Hurraa!
Värv!**

Mis on hea
Kuidas
sündis kaja

Keelud, käsud,
hoiatused

Lennukunstnikud

P. Rea

STAADIONIL

JAAANUS VAIKSOO

Juss istus koos isaga staadionil. Nii suurt väljakut polnud ta veel elu sees näinud. Nende kohad olid päris üleval, tribüüni eelviimases reas. Jussile tundus, nagu istuks ta vähemalt viiekordse maja katusel. Algul oli isegi kõhe nii kõrgele ronida, aga küll oli nüüd siit hea vaade. Palliplats tema ees all paistis nagu peo peal. Staadion oli päris uus. Juss mäletas, et alles möödunud sügisel olid nad emaga siit rongiga mööda sõitnud. Siis kasvas platsil ainult hein ja paar hulkuvat koera jooksid ringi. Nüüd äkki oli siin nii palju rahvast nagu suurel laulupeol, mida Juss kunagi oli vaatamas käinud. Aga staadionil oli huvitavam. Juss muudkui vahtis uudishimulikult ringi ja isa ei pannud tema sehkendamist sugugi pahaks. Isa oli täna üldse ülevoolavalt helde. Kohe, kui nad staadionile saabusid, ostis ta Jussile ja endale jäätised. Siis juhtusid nad mööda minema letist, kus müüdi isegi mänguasju: pasunaid ja käristsid. Juss ei pidanud seekord isa manguma nagu vahel mänguasjadepoes. Õigupoolest ei jõudnud ta veel üldse midagi öelda, sest isa jäi ise seisma ning ostis talle pasuna ja endale käristi. Juss oli üllatusest tumm. Oli täna alles vedamine. Aga mida isa selle käristiga teeb? Kas viib suvilasse muttide peletamiseks? Mängu alguseni oli veel aega ja Juss vaatas ajaviiteks inimesi. Tema taga istus kamp suuri poisse, kes olid tulnud nagu karnevalile. Pösed olid neil lõbusalt triibuliseks võõbatud ja peas kandsid nad kõrgeid naljamütse. Paar rida allpool virutas üks turske sell korraka mitu lööki suure trummi pihta, nii et Juss ehmatusest võpatas. Tagumise rea poisid hüüdsid äkki kõva häälega: "Võitle, Eesti, võitle!" Nüüd hakkas kogu rahvas tribüünidel plaksutama, vilistama ja kisama. Juss vaatas nõutult ringi. Isa koputas talle õlale ja näitas näpuga alla väl-

jakule:

"Mängijad tulevad."

Meeskonnad jäid platsi keskele seisma ning muusika hakkas mängima. Inimesed tõusid püsti.

"See on Hollandi hümn," sosistas isa Jussile kõrva.

Teist pillilugu Juss juba tundis. See oli Eesti hümn. Uhke tunne oli koos teistega tribüünil seista ja täiel rinnal kaasa laulda. Jussil jooksid judinad üle selja. Hea, et nad olid sel aastal koolis Eesti hümniga õppinud.

Ja siis läks mänguks. Juss poleks iial osanud arvata, et see nii põnev võib olla. Mängijad tormasid palli taga ajades ühe värava juurest teise juurde. Rahvas karjus, vilistas ja trampis nagu arust ära. Oli see vast möll! Isa ikka vist ei kavatsenud suvilas mutte peletada, sest ta pani käristi juba siinsamas staadionil hoogsalt pöörlema. Juss proovis omakorda pasunat. Algul tuli välja ainult hale piiks, aga siis sai ta julgust. Ja kui vastased kippusid palliga meie värava alla tungima, puhus ta juba koos kõigi teistega nii et pösed punnis. See oli vahva tunne.

Korraka juhtus midagi ootamatut. Juss ei saanud arugi, kuidas see juhtus, aga kõik ümberringi hüppasid püsti ja karjusid: "Värv! Meie mehed löid värava! Uskumatu!"

Oi seda tantsu ja tralli, mis nüüd lahti läks. Kõigi näod olid laia naeru täis. Võõrad inimesed surusid üksteisel kätt ja soovisid õnne. Isa kallistas Jussi ja tagumise rea poisid patsutasid talle tunnustavalt õlale nagu oleks tema värava löönud. Jussi süda hõiskas rõõmust.

Aga pidu ei jätkunud kauaks. Vastased löid omakorda värava ja staadionil jäi korraka vaiksiks. Seis oli jälle viigis. Vaheajal jalutasid isa ja Juss tribüünide all pisut ringi ning isa ostis

veel ühed jäätised.

Teisel poolajal jätkus äge võitlus. Juss oli selle meluga juba harjunud. Ta hüüdis ja laulis teistega kaasa ning puhus hoolega pasunat. Sellest oli kasu, sest veelkord löid meie mehed värava ja rahvas sai rõõmust tantsida.

Kuid vastane oli tugev. Eesti püüdis küll kõigest väest võitu hoida ja mehed võitlesid nagu lövid, aga viimaks murdus kaitseliin. Päris mängu lõpus löi vastane kiiresti veel kaks väravat ning mäng oligi kaotatud. Rahvas istus hiirvaikselt. Jussil tikkusid suurest pettumusest pisarad silma. Oli ju võit olnud ometi nii lähedal.

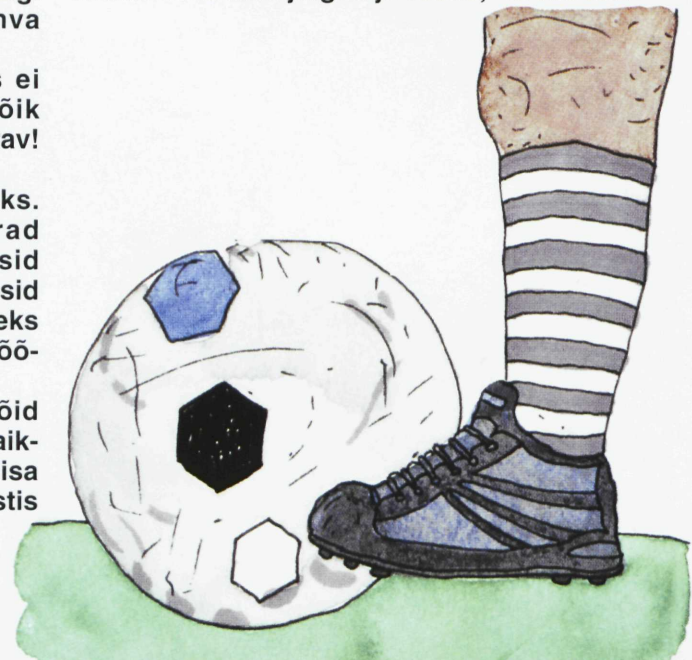
Staadionil surusid vastased üksteisel kätt ja vahetasid särke.

"Need jäävad mängijatele mälestuseks ägedast mängust," seletas isa.

Siis korraka võtsid meie mängijad end punkti kokku, jooksid tribüüni poole ja kummardasid. Pealtvaatajad elavnesid, tõusid püsti ning hakkasid maruliselt plaksutama.

"Tublid poisid! Hästi mängisite!" hüüti mitmelt poolt. Isa naeris ja lehvitas meestele. Jussile oli see üllatuseks. Nad ju kaotasid mängu. Kui tema vahel õues pallimängus kaotas, rikkus see tükiks ajaks tuju ja tegi vihaseks.

"Tugevale vastasele pole kunagi häbi kaotada, kui oled talle julgelt vastu hakanud. Ja meie mehed olid täna julged ja tublid," arvas isa.

HELI ILLIPE-SOOTAK

HEA ON

HEA ON KOOLIST KOJU MINNA,
KUI SUL PÄEVIKUS ON VIIS.
HEA, KUI ÜLE AUTOTEE SIND
SEBRA ÕNNELIKULT VIIB.

HEA ON ÕHTUL TRENNI MINNA,
TANTSU-, LAULU-, NÄITERINGI.
HEA, KUI KODUSOOJUST ÕHKUB
TREPIKOJAST, UKSELINGILT.

HEA ON ÕUEST TUPPA TULLA
KUI ON AHJUS MAITSEV SÖÖK.
HEA, KUI ISA KOJU TULNUD
PÄRAST PIKKA PÄEVATÖÖD.

HEA ON ÜMBERILMAREISI
MÄNGIDA KOOS VENDADEGA.
HEA, KUI ÕHTUL SÄNGI MINNES
UNEMUSI ANNAB EMA.

HELI ILLIPE-SOOTAK

ISA LUBAS

ISA LUBAS, ET VIIB VÄLJA
KOERA, PRÜGI, PUDELID,
LUBAS, ET TA AITAB PANNA
KOKKU LEGO MUDELID.

ISA LUBAS UUE LAMBI
KINNITADA SEINALE,
LUBAS, ET TA PÜHIB PUHTAKS
MAJATREPI ESISE.

ISA LUBAS ÜLES PANNA
KIIGE, PILDID, KARDINAD,
LUBAS, ET TA UURIB VÄLJA,
MIKS ME NAABRID LÄRMAVAD.

ISA VOODI PEALE HEITIS
LUBADUSI KORRATES,
KUNI UNE RÜPPE VAJUS
VALJUHÄÄLSELT NORSATES.

HELI ILLIPE-SOOTAK

USSIDE ELU

KAPSAUSSIL LAHE PÕLI –
KAPSAID AIAS KÜLLAGA,
NOORI MAITSVAD KAPSAVÕRSEID
VÕIB TA RAHUS JÄRADA.

ÕUNAUSKI POLE NÄLJAS –
UBINAID ON ROHKELT PUUS.
TÜDINEDES ÜHEST ÕNAST
TULEB ETTE VÕTTA UUS.

SEENEUSSIL PURAVIKUD,
SIRMIK, PILVIK ON MENUÜS,
TOIDULAUD ON LAUSA LOOKAS,
KUI ON METSAD SÜGISRÜÜS.

AINULT VIHMAUSSI ELU
POLE KIITA EGA LAITA –
ENNASTOHVERDAVALT AITAB
MUTIL TÜHJA KÕHTU TÄITA.

HENNO KÄO

KUIDAS SÜNDIS KAJA

Kord kenal sügisel läks ema oma tütreaga metsa seenile. Tütar oli veel väike. Tal olid kuldsed juuksed, punased põsed ja suured sinised silmad. Tema nimi oli Kaja. Pealkirjast hoolimata ei räägi meie lugu ometi selle kena tüdruku sündimisest, vaid hoopis millestki muust.

Seeni metsas küll oli, kuid mitte eriti tihedalt. Pidi ikka tükk maad mööda metsa käima, enne kui midagi korvipõhja kogunes. Tütargi tahtis abiks olla. Ta läks emast kaugemale ja leidis päris palju seeni. Juba mitmendat korda tuli Kaja põlletäiega tagasi. Poetas siis seened ema korvi ja läks aga jälle.

Metsa sügavuses nägi Kaja imelisi asju. Esimest korda elus kohtas ta jänest, siili ja rebast. Koguni ilvest, keda ta pidas suureks kassiks. Ühel

metsalagendikul askeldasid haldjad. Kahjuks muutusid nad küll kohe nähtamatuks, kui tüdruk nähtavale ilmus. Päkapikud nii arad ei olnud. Ka nemad korjasid seeni ega teinud tüdrukust eriti väljagi. Kui Kaja neid teretas, ühmasid nad midagi üle öla ja korjasid edasi.

Ja äkki seisis tüdruku ees hall vanamees. See kukkus kohe kiitma ja meelitama. Et kui tubli tüdruk see Kaja ikka on. Ja et kui Kaja temaga kaasa läheb, näitab ta need kõige paremad seenekohad. Vanamees võttis Kajat käest kinni. Nõnda kadusid nad kahekesi tihedate kuuskede vahele rohekasse hämarusse. Ja sellest saadik pole keegi tüdrukut näinud.

Muidugi ei pea ma sulle ütlema, kes oli see hall vanamees tegelikult. Ema märkas peagi Kaja kadumist. Ta jättis korvi ja käis tüdrukut otsides ja huigates õhtupimedani mööda metsa. Lõpuks läks ta nuttes koju.

Varahommikul tuldi kogu küllaga tagasi. Tüdrukut hüüti nimepidi. Kohe kõlas metsast sama nimi vastu. Rõomustati juba, et tüdruk leitud. Mindi hääle poole ja hüüti edasi. Nüüd kostis lapsehääle vastus juba teiselt poolt. Ja nõnda õhtuni välja.

Tüdrukut otsiti ja hüüti veel mitu päeva. Ikka vastas metsast kaja. Jah, nüüd juba väikese tähega.

MAARJA VAINO

LUGU SÜDIST VAHTRALEHEST

Sügis oli kätte jõudnud. Ööd muutusid külmemaks ja puud pargis hakkasid värvi muutma. Rohelisest sai kollane, punane ja pruun. Vähehaaval hakkasid lehed puult langema.

Päris vahtrapuu ladvas oli üks eriti suur ja kaunilt punane leht. Ta hoidis kõvasti oma koduoksast kinni ega raatsinud sugugi puust lahkuda. Talle ei meeldinud üldse mõte, et ta peab märjale maapinnale külmetama minema.

Ühel päeval nägi vahtraleht, kuidas lapsed pargis mahalangenud lehti korjavad.

"Kui mõni laps mu endale võtaks," mõtles vahtraleht.

"Hei, söber!" hüüdis ta mööda vihisevale tuuleiilile.

"Aita mind! Tahan laste juurde jõuda!"

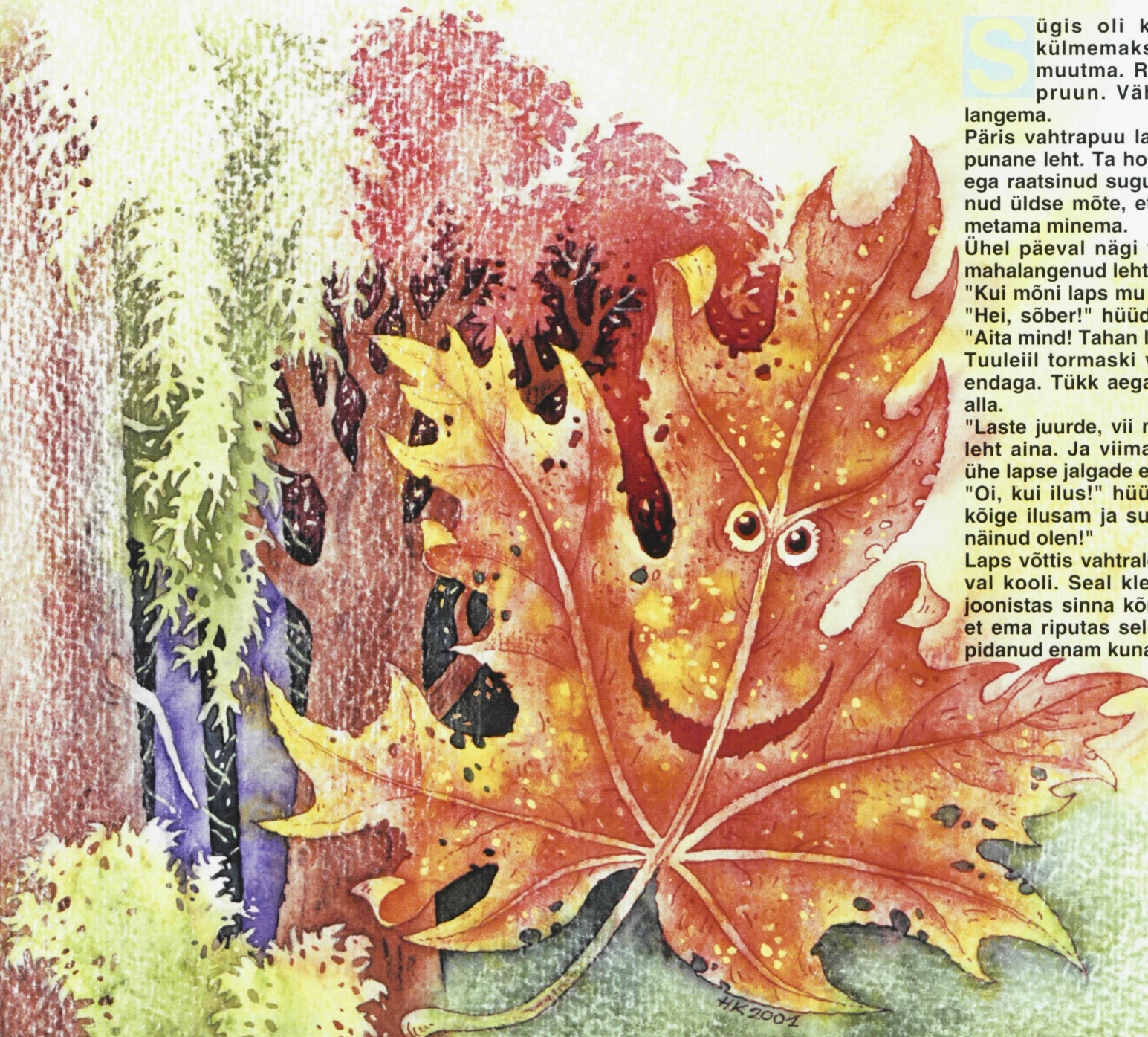
Tuuleiil tormaski vahtralehe juurde ning haaras ta endaga. Tükk aega keerlesid nad siia-sinna, üles ja alla.

"Laste juurde, vii mind laste juurde!" hüüdis vahtraleht aina. Ja viimaks asetaski tuul vahtralehe otse ühe lapse jalgade ette.

"Oi, kui ilus!" hüüdis too. "Tulge vaatama! See on kõige ilusam ja suurem vahtraleht, mida ma kunagi näinud olen!"

Laps võttis vahtralehe kaasa ning viis järgmisel päeval kooli. Seal kleepis ta vahtralehe paberile ning joonistas sinna kõrvale kirju sügise. Pilt tuli nii ilus, et ema riputas selle kodus seinale. Ja vahtraleht ei pidanud enam kunagi kartma ja õnnetu olema.

Illustreerinud HENNO KÄO

HELJO MÄND

Keelulaul

ÄRA TEE SEDA JA ÄRA TEE TODA,
EMA KEELD ON TERAV KUI ODA,
ISA KEELD ON TERAV KUI PIIK,
KAHEKESI NAD KEELURIIK.

TÄDI JA ONU JA MEMM JA TAAT –
NELJAKESI ON KEELUMAA,
KEELUMÄGI JA KEELUORG,
KUS TULEB PEALE NUTUNORG.

KEELUPÖLD JA KEELUNURM –
KOHE-KOHE ON NAERU SURM.
LAPS TAHAB KODUKS PÄIKESE KODA,
PÄIKE EI KEELA, ÄRA TEE TODA,
ÄRA TEE SEDA, ÄRA TEE TEIST,
KOLMAT-NELJAT JA NELJATEIST.
AINULT PÄIKE ON PILVE TAGA,
PILVETEKI SEES TALVEUND MAGAB.

HELJO MÄND

Käsulaul

JOO PIIMA
ISTU SIRGELT
PANE RIIDE
TULE TUPPA
KÄED PUHTAKS
VÕTA LEIBA
KASTA LILLED
TULE SIIA
ÄRA HÜPPA
ÄRA JOOKSE
SUU KINNI
MÄNGI VAIKSELT
TUBA KORDA
KÄHKU VOODI
PESE HAMBAD
ANNA MUSI
OLED EMALE

SÖÖ PUTRU
NUUSKA NINA
MINE ÕUE
PÜHI JALAD
HAKKA SÖÖMA
ÜTLE TÄNAN
PÜHI TOLMU
MINE SINNA
ÄRA KARGA
MIS SA TORMAD
RÄÄGI VÄHEM
AITAB MÄNGUST
ASJAD KAPPI
RUTTU-RUTTU
KÄI PISSIL
TEE KALLI
VÄGA KALLIS

HELJO MÄND

Hoiatuslaul

EI OLE VAJA KÜSIDA,
LASE SUUKESSEL PAIGAL PÜSIDA!
MUIDU SULLE ANTAKSE KOERAJULKA,
KOERAJULKA, KASSIKAKAT
EGA VÕETA TARKADE HULKA,
TEHAKSE JUUSTELE SIKA-SAKA.

HOIA VAKA ALL UUDISHIMU,
KUIGI SEDA NÄIDATA HIRMUS HIMU!
SEST KELLE NINA VAHELE TÜKIB,
SELLE NOSPLIST SAAB KOLE NAGI.
EMA VISKAB SINNA TÜLITÜKID,
RIPUB SEAL ISA RIIURAGIN.

OLE NÜÜD PAIKE, OLE NÜÜD TUIKE,
ÄRA SA MULLE VASTU PUIKLE!
ÄRA OLE SABAS, ÄRA OLE JALUS,
AGA KUI IGAVUS IKKA SAAB JAGU
TEE TALLE TUUPI, ANNA TALLE VALU,
LÕÖ TA SISSE MÕRA VÕI PRAGU.

Illustreerinud TIINA REINSALU

OTT ARDER

Tõsiasi

MIDA ÜHEAEGSELT KÕIK
INIMLAPSED TEEVAD?
SEDA, SÕBER, KÜLLAP TEAD –
NEMAD VANANEVAD.

VANANEB ÕPA JA VANANEB LAPS,
VANANEB EMME JA VANANEB PAPS.
VANANEB IMIK JA VANANEB RAUK,
KÕIKI MEID OOTAMAS EES HAUAUK.

ELU ON ÜURIKE, IGAVIK PIKK.
TUNNI VÕI MEETRIGA
MÕÕTA EI SAA
KUI ARMAS ON ELU,
KUI KALLIS ON MAA.

OTT ARDER

Kure mure

ELAS KUREKENE KURG.
TEADAGI TAL PUUDUS URG.
POSTI OTSAS KESET KESA
OLI KUREKESE PESA.

KURG SÕI KURKI,
KURG SÕI KONNI,
POLNUD PURKI TAL
EI PANNI.
KÕIKE ARMASTAS KURG
TOORELT.
NOKK TAL PUNAS
JUBA NOORELT.

SÖÖNUD KONNA,
TAEVA LENDAS,
KANDES KONNA ISEENDAS.

LEND VIIS ÜLE MAA JA MERE.
KURGE VAEVAS VAID ÜKS MURE:
"KUST KÜLL LEIAKS TEISE KURE?!"

Seebimulli- lahkaja

OTT ARDER

MIDA KANDIM,
SEDA SANDIM.
MIDA MULLIM,
SEDA PULLIM.

ISE MULLIN,
ISE PALLIN,
ISE ÕHKAN,
ISE LAHKAN.

EEMALT NÄIB
MU MULL KUI RING,
SILLERDAV
ON MULLI HING.

LÕVI ja hiireke

AISOPOS

Mees, kes selle ja palju teisi õpetlikke lugusid kirja pani, elas Kreekas rohkem kui kaks ja pool tuhat aastat tagasi. Kui ammu see oli, hakkad sa mõistma alles siis kui suuremaks saad.

Uhel palaval päeval tukkus lõvi kähara puu vilus. Selle puu juurte all elas pisi-tilluke hiireke. Et hiireke polnud eales enne sihukest metselaja-mürakat näinud, siis otsustas ta looma lähemalt uurida. Hakkas sabaatutist peale ja jõudis lõpuks ninanõpsini välja.

Lõvi kartis kõdi, lõi silmad lahti, kargas käp-padele ja kahmas oma une segaja küün-te vahele. Kahmas küün-te vahele ja tahtis teise juba karistuseks alla neelata, aga seal hakkas hiireke paluma:

"Kulla külamees, hea hirmus hiiglane, kingi mulle elu! Sest kes teab, millal mina võin sinu abimeheks saada."

Lõvil oli siidine süda ja ta täitiski pisikese piik-suja palve. Ise muigas vuntsi:

"Ei ole sinusugusest kribulast mulle mingit abimeest. Aga mine pealegi. Ja vaata, et sa enam ei tule mu und segama!"

"Ole sa tänatud! Ole sa tuhandest tänatud!" rõkatas hiirejuss rõõmust ja andis jalgadele valu.

Aga mõne päeva pärast juhtus nõnda, et lõvi kukkus küttide püünisesse. Rabeles ta seal mis ta rabeles, välja ikkagi ei saanud. Võimetus vihas võttis lõvi mõirata nii kuis kõri kandis.

Hiireke kuulis kõrvekuninga kisa ja, uudishimulik nagu ta oli, vudis vaatama, miks lõvi nõnda lõputult lõriseb.

Vudis vaatama, ja mis ta nägi: lõvi rabeles küt-tide kõidikuis ega saanud sealt kuidagi välja.

"Kulla külamees, hea, hirmus hiiglane, küllap sa mäletad mind. Lubasin sulle hädas abiks olla ja elupäästjaks tulla. Kuulsin su kutset ja

siin ma nüüd olen."

Ütles nõnda ja hakkas nohinal kõidikuid nosi-ma. Nosis ja nosis ja nosiski lõvi lõast lahti.

"Ole sa tuhandest tänatud, hiirejuss!" lõrises lõvi leebelt ja lontsis minema.

"Mis siin ikka tänada!" hüüdis hiir talle järele.

"Nüüd saad sinagi kinnitada, et seal, kus suure jõust jääb puudu, võib üks väike väga palju ära teha."

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

Saadikud vastuvõtul

ANDRUS NORAK

Ükskord said saadikud kokku. Suursaadik tegi suure vastuvõtu. Kõigepealt tuli Põlvistsaadik. Tal olid põlvikud jalas. Siis tuli Kõhustsaadik, suur kõht ees, kullast uurikett üle kõhu jooksmas. Kõhukas mis kole. Siis tuli Rinnustsaadik. Tema oli rinnakas ja ümises omaette laulda. Laul teeb rinna rõõmsaks, tavatses ta öelda. Siis tuli Kaelastsaadik, kaunis värviline siidisall kaelas ja kaelustas Suursaadikut. Peeti kõnesid ja maitsiti tikuvõileibu. Siis saabus Suustsaadik, kes oli naisterahvas. Tal oli suu kenasti huulepulgaga punaseks värvitud ja ta suudles Suursaadikut nii, et huulepulgajäljed Suursaadikule põse peale jäid. Siis tuli Kõrvustsaadik, keda omavahel lihtsalt Kõrvuni nime all tunti. Siis tuli Silmistaadik, keda omavahel ka Silmini nimega kutsuti. Vastuvõturuum oli juba üsna täis, kui ta saabus ja teatati, et nüüd on Silmini. Keegi diplomaatilisest korpusest oli aga ometi veel puudu. Vaadati nimekiri üle ja leiti, et Siitsaadik ja Kõristsaadik ehk Kõrini on puudu. Aga sealt nad suure jooksuga tulidki. Kõristsaadiku kohta räägiti ka seda, et pidada teine üks igavene kõri olema. Kui kõva häälega teatati, et nüüd on Kõrini, siis oligi vastuvõtt läbi ja Kõristsaadik ning Siitsaadik pidid oma saatkondadesse tagasi minema. Tühja kõhuga ja puha. Sellega oligi see vastuvõtt lõppenud.

JAANUS VAIKSOO

KELLASSEPAPROUA

NELJAPÄEVAL (KESKÖÖ PAIKU), SIIS KUI KÕIK ON VAIKNE, KELLASSEPAPROUA ALGAB KUMMALISI KÄIKE.

AKNAST VÄLJA, ÜLE AIA, PIILUB NURGA TAGANT. JUHTUB KEEGI NÄGEMA, SIIS TEEKLEB, ET TA MAGAB.

RONIB VARGSI KATUSELE, HÜPPAB ÜLE VARJU. ÜMBERRINGI SÜGAV RAHU – ÄKKI KEEGI KARJUB.

PROUA VILKSAB KORSTNA TAHA – VAIKUS NAGU HAUAS. ETERNIIDIL KLÕPSATAVAD KINGAKONTSARAUAD.

PIKSEVARRAST MÖÖDA ALLA, PÖÖRAB PAREMALE. TÄNAV LÕPEB TUNNELIGA, EES ON AHERVARE.

MÜÜRIPRAKKU TORKAB KIRJA, SILMAD SIIA-SINNA. VÕTAB MÄNGUPÜSTOLI JA TÕMBAB KUKE VINNA...

"HEI, TULGE VÄLJA KÄRMESTI! TEIL POLE PÄASU SUUREMAT!" NII KELLASSEPAPROUA MÄNGIB VAIMUDEGA LUUREKAT.

Heinamaade keskel looklevate jõekeste kohal võib suvel alati näha kollaste vesikuppude ümber lendlevaid tumesiniste tiibadega saledaid putukaid. Hetk paigallendu, siis kiire sööst ja juba suristab mõni neist mitu meetrit kaugemal. Tegemist on tõeliselt osavate lendajatega.

Need on kiilid, keda jõe kohal näeb sadu. Vesi meeldib pisiputukatele, kelledest HARILIKUD VESINEITSIKUD toituvad. Selline tore nimi on antud siin ringilendavatele kiilidele. Neist tumedatiivalised on isased, keda esineb emastest palju enam.

Põnev on jälgida kiilide kiiret ja osavat lendu. Maailmas elab neid üle 3000 liigi, Eestis üle viiekümne liigi.

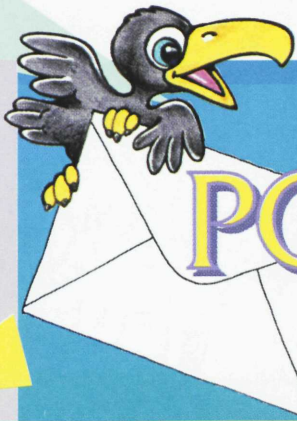
Kiilide eluring algab vees, kus munadest kooruvad vastsed. Selline veealune elu kestab mitu aastat. Kui saabub aeg veest välja ronida, muutuvad vastsed kuival maal 6 tunniga kauniteks minilennukiteks. Lendamisaega on neile antud üks suvekuu, pärast seda nad surevad. Selle ühe kuuga aga jõuavad heledate suitsukarva tiibadega emased muneda ja peagi kooruvad vees uued kiilivastsed.

OLEV MERIVEE tekst ja fotod

LENNU kunstnikud

Miljest kõigest küll lapsed
TÄHEKESELE ei kirjuta!
Lepistiku Lasteaed-
Algkooli lapsed rõõmus-
tasid toimetust luuletuste-
ga oma sõpradest.

POSTIPAUN

Minu kiisu

Mul sõbraks on kiisu,
tal nimeks on Miisu,
kui nurru ta lööb,
mind rõõmsaks siis teeb.

Kui õue ta läeb,
teist kiisut siis näeb,
ja lahti läeb trall,
väga lõbus on tal.

Kui tупpa toon kiisu,
jääb nukraks mu Miisu.
Lõngakera võtan appi,
kiisu kurbus poebki kappi.

Karin Olesk

Sõber Raigo

Minu sõber on Raigo
ja tema vend on Raido.
Küll on tore,
et tal õde pole.

Raigo on hea,
uhkeks end ei pea.
Ta teeb asju korralikult,
aga loeb konarlikult.

Ta teeb trenni hästi,
kuid vöö paneb risti-rästi.
Ta on üpris kiire
ja tal on palju suveniire.

Meelis Melder

Parim sõber

Minu sõber on Artur,
ta hüüdnimi on Kartul.
Talle meeldib väga sport
ja väga maitseb kreemitort.

Ta on tõesti maias,
söök kommi isegi aias.
Ta teistest hoolib
ja kõigile head soovib.

Artur sõpradega kena,
riidlema ei pea ema.
Küll on tore see,
kunagi ta haiget ei tee.

Sven Schüts

Ats Mats

Minu sõber on Ats,
kelle perekonnanimeks on Mats.
Tal on ka õde Anna,
kel meeldib koolist poppi panna.

Ats kogub kodus marke,
õde Anna kommikarpe.
Neil on ka väike kiisu,
kel nimeks pandud Miisu.

Ats teeb palju sporti
ja söök kreemitorti.
Ta ei jookse ringi,
viksib hoolsalt kingi.

Koos Atsiga on lõbus olla,
ei mure näri hinge kallal.
Koos sõbraga alati on tore,
oleme kui üks pere.

Peeter Kirss

Minu neljajalgne sõber

Minu neljajalgne sõber on koer
Roy. Roy on väga suur ja sõbralik.
Paljud inimesed kardavad teda
sellepärast et ta on väiksema vasika
kasvu. Roy on hästi tark. Ta oskab
käskluse peale istuda, lamada, kõr-
val kõndida. Rohkem kui mina on
teda õpetanud issi, kuid ta kuulab
ka minu sõna. Ükskord suvel pää-
sesid meie põrsad sulust välja ja
otsustasid õue peale jalutada.
Panime Roy tупpa kinni ja
hakkasime põrsaid püüdma. Kui

emme sai ühel põrsast jalast kinni,
siis hakkas see nii kõvasti karjuma,
et Roy hüppas aknaklaasi katki.
Roy oli alati abiks põrsaste toitmisel
ja sai nendega hästi läbi. Võib-olla
ta arvas, et põrsastele tehakse liiga.
Nii juhtuski, et Roy esimene käpp
sai kõvasti viga. Emme peatas
suurema verejooksu ja viis Roy
linna loomaarsti juurde. Roy pandi
arsti juures magama ja tehti palju
õmblusi. Pärast pidi Roy veel kaua
sidemeis ringi jooksuma, aga õn-
neks paranes ta kenasti.

Karly Saks

Lähte Ühisgümnaasium

HANNA-ELISE LEPP Rakkest

Siin on Sinu esimene

Tazo'de kogumistops

TÜÜP: ASH ÜLIVÕIMAS, VÕIDAB KÕIKI

TÜÜP: VESI; VÕIDAB: TULI, MAA, KIVI

TÜÜP: TULI; VÕIDAB: MURU, PUTUKAS, JÄÄ

TÜÜP: MÜRK; VÕIDAB: MURU

TÜÜP: KIVI; VÕIDAB: TULI, PUTUKAS, JÄÄ, LEND

TÜÜP: ELEKTER; VÕIDAB: VESI, LEND

TÜÜP: PUTUKAS; VÕIDAB: MURU, SELGELTNÄGIJA

TÜÜP: SELGELTNÄGIJA; VÕIDAB: VÕITLUS, MÜRK

TÜÜP: MAA; VÕIDAB: TULI, ELEKTER, MÜRK, KIVI

TÜÜP: VAIM; VÕIDAB: SELGELTNÄGIJA, VAIM

TÜÜP: VÕITLUS; VÕIDAB: HARILIK, KIVI, JÄÄ

TÜÜP: MURU; VÕIDAB: VESI, MAA, KIVI

TÜÜP: DRAAKON; VÕIDAB: DRAAKON

TÜÜP: HARILIK

* Tazo'de kogumistopsi saad R-Kioskist 5 tühja Lay'si, Lay's Maxi või Cheetose paki eest. Pakkumine kehtib 8.-31. oktoobrini või kuni topse jätkub.

Pakkides peidus üle miljoni tazo!

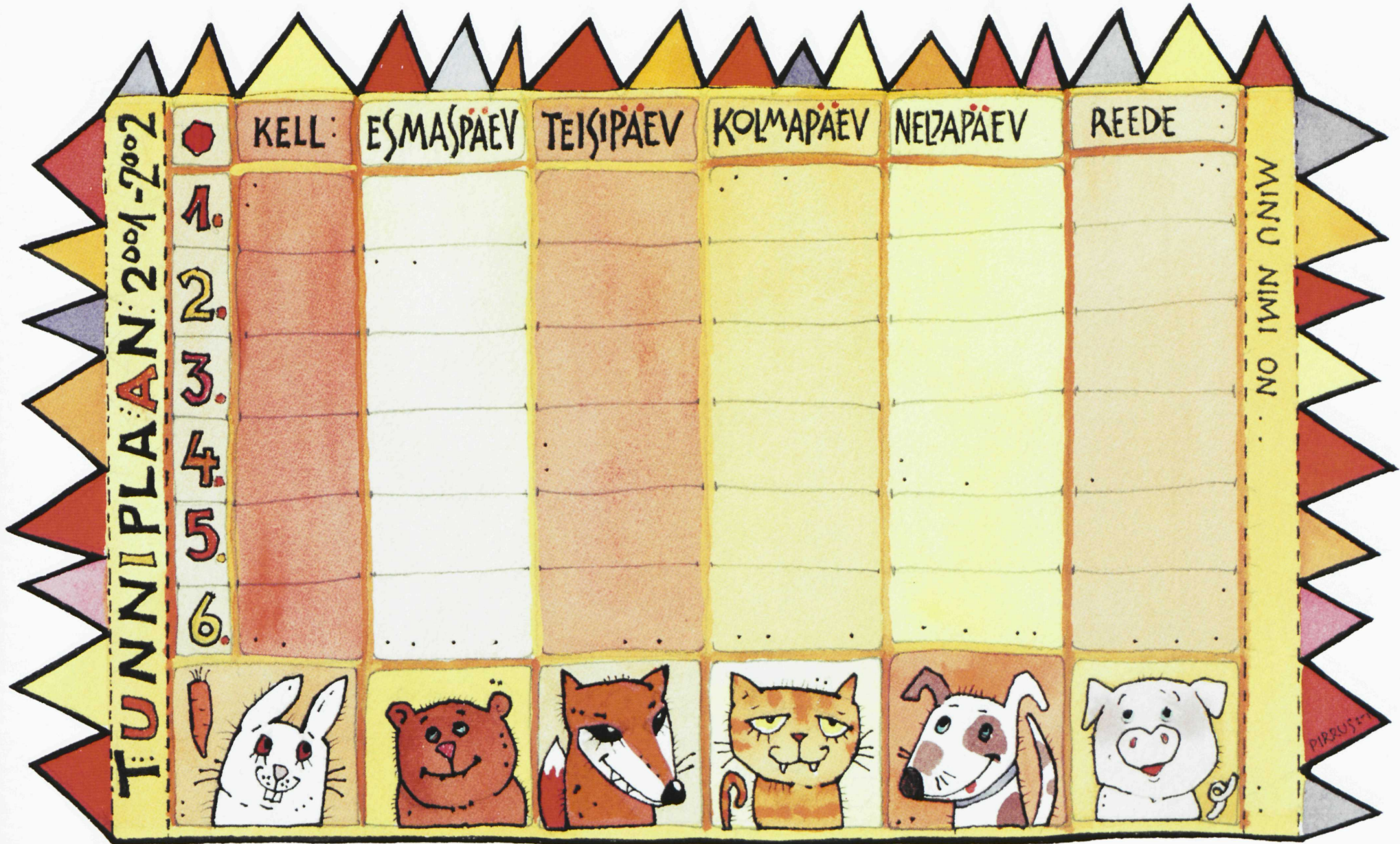
Kokku 51 erinevat!

Lisaks võid leida

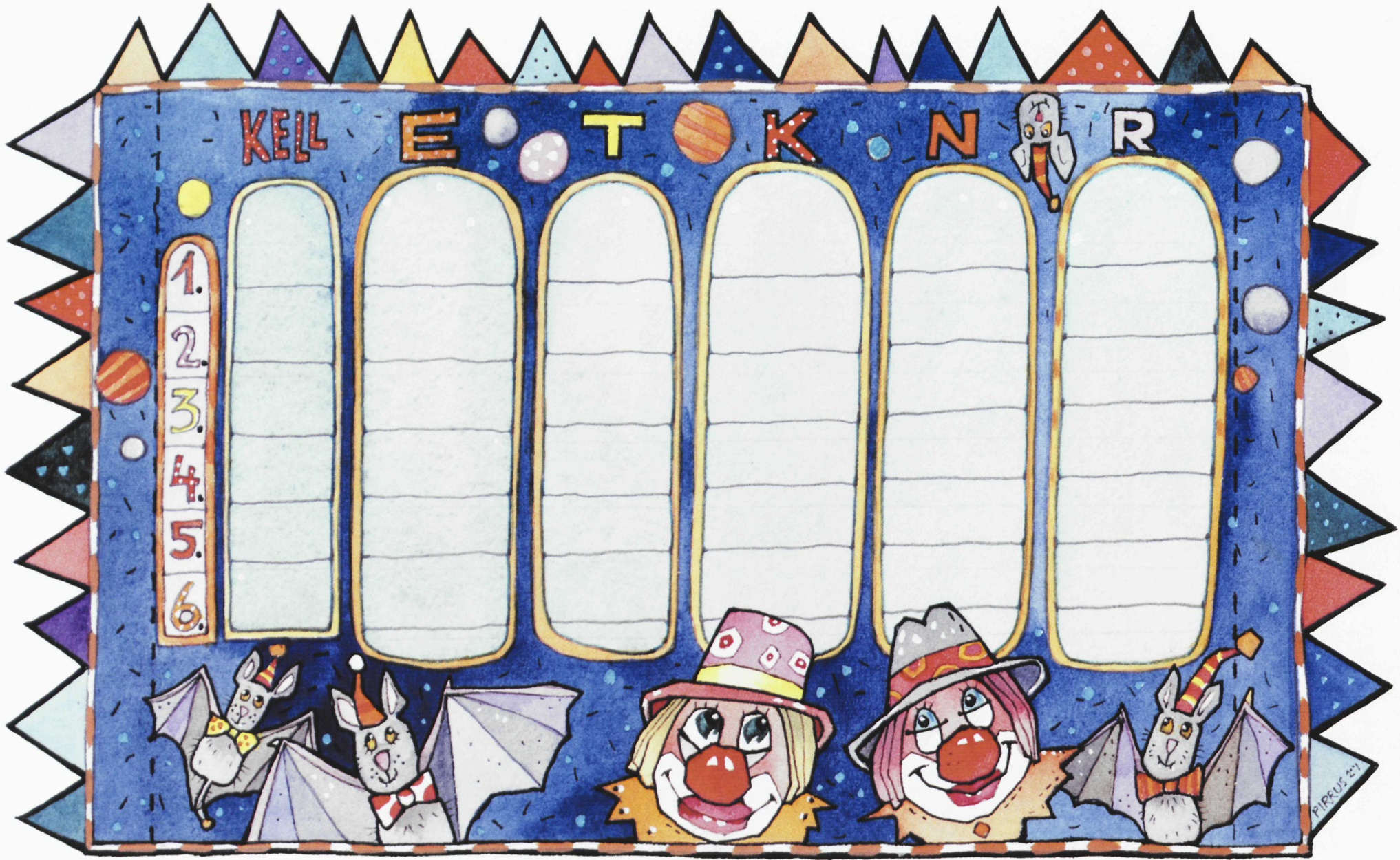
Kampaania reeglid leiad www.lays.ee

hallo

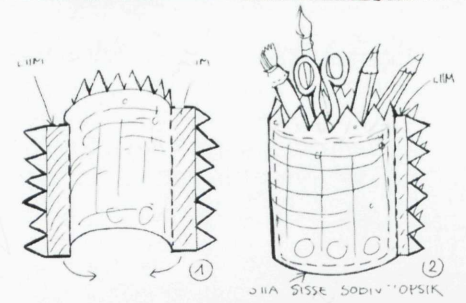

Nüüd on jälle kuu aega koolis käidud, lugemine-kirjutamine meelde tuletatud. Ka tunniplaani on kindlalt paigas. Vali siit meeldivam pool ja täida esimene veerg tundide algus kellaaegadega, teised veerud päevade kaupa tundidega. Siis lõika tunniplaani välja, murra mööda punktiirjoont mõlemad ääred tagasi ning liimi toru kokku. Nii saad

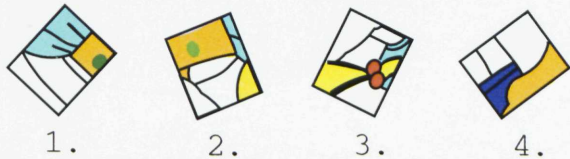
tunniplaani, mille võid oma kirjutuslauale asetada. Sealt võib emagi sinu koolisoleku ajal uurida, mis kell sind koju oodata ja kas vajad homseks koolipäevaks puhtaid võimlemisriideid. Kui paned toru sisse tugeva klaasi või topsi, saad oma uut tunniplaani ka pliatsitopsina kasutada. Mõnusat meisterdamist!

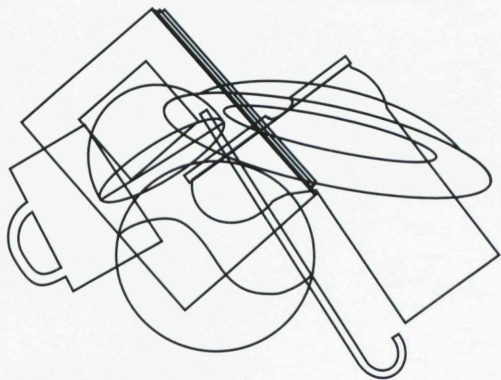
Joonistanud PIRET MILDEBERG

OLIA SÍSSE SODIV'OPSIK

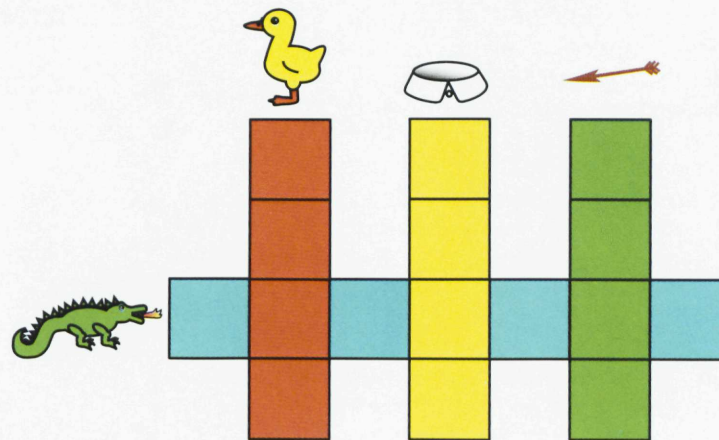

Millisesse valgesse kasti pildi tükid sobivad?

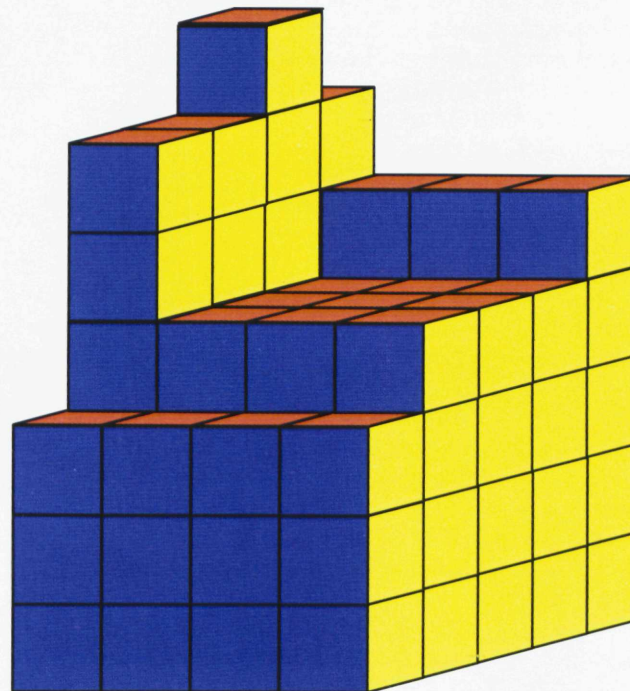

Mitu eset siit leiad?

Lahenda ristsõna

Mitu kuubikut siin on?

Joonistanud EPP MARGUSTE

PERIOODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
faks:6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JOONISTAS
PRIIT
REA

Keda võiks pidada maailma suurimaks linnuks? Kas merikotkast või hoopis Ameerikas Andide kohal tiirlevat kolmemeetrise tiivasirutusega kondorit? Mõlemad on teadagi suured linnud, kuid ei kannata võrdlust Aafrika savannides elutseva lennuvõimetu jaanalinnuga. Too on tõeline hiiglane suleliste seas, kuna täiskasvanud jaanalind kaalub üle saja kilo. Päris tore, et ta ei oska lennata. Oleks ikka kole küll, kui sellised kolakad meie peade kohal tiirutaksid. Nii nagu lind, nii ka muna. Kümme-kond inimest saaksid kõhu täis ühest jaanalinnunast valmistatud omletist.

Rahvasuu pajatab, et läheneva ohu korral pidavat jaanalind pistma pea liiva alla. See tähendavat, et kui mina kedagi ei näe, ei nähta ka mind. Sel jutul pole aga tõepõhja all. Tegelikult sirutab jaanalind oma pika kaela püsti ning jälgib ümbrust kahe ja poole meetri kõrguselt. Juhtub jaanalind märkama midagi kahtlast, siis kohe annab ta jalgadele valu. Joosta see lind juba oskab. Täie kiiruga tormates on tema sammu pikkuseks oma neli ja pool meetrit!

Jaanalindudel on väga terav nägemine ja suured, suured silmad. Nende pikad ripsmed võiksid keda tahes kadedaks teha. Jaanalindude imelised suled on ammusest aegadest ehtinud daamide kübaraid ja kleite. Eriti isalinnud paistavad oma kauni must-valge sulerüü üle uhkust tundvat. Nad demonstreerivad seda edevalt üsnagi kentsakate tantsude saatel.

Jaanalindude pereelu iseärasuseks on see, et nende tibude hooldamise ja karjatamisega tegelevad isalinnud.

Seni loomaaria külastajad jaanalinde imetleda ei saanud. Küll aga on mõnel pool Eestiski hakatud neid kasvatama majanduslikel eesmärkidel.

Sel suvel sai Tallinna Loomaaed kaks pisikest jaanalinnutibu. Hoolitsevate talitajate tiiva all on nad jõudsasti kasvanud ja kaaluvad oma 25 kilo. Iseloomult on nad nagu harakad – kõik läikivad asjad äratavad neis huvi. Halb on see, et nad need esemed pike-mõtlemiseta alla kugistavad. Nii võivad jaanalinnulapsed endale viga teha. Kui kõik hästi läheb, on loomaaria kaks tibu kevadeks kasvanud uhketeks hiigellindudeks.

Kirjutanud ja joonistanud
SANDOR STERN

Jaanalinnud

